

Террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу жол менен алынган кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү жөнүндө кат

“КСБ коммерциялык банк” жабык акционердик коомунда (мындан ары — Банк) кылмыштуу ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү чөйрөсүндөгү Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын талаптарынын сакталышына жана аткарылышына ички мониторинг, координациялоо жана көзөмөлдөө боюнча уюштуруучулук чаралардын жыйындысын билдирген, комплаенс-контролдоо системасы киргизилген жана иштейт. Аталган система 2018-жылдын 6-августундагы № 87 “Кылмыштуу ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамына, ошондой эле КИК/ККЛК чөйрөсүндөгү Кыргыз Республикасынын башка ченемдик укуктук актыларына ылайык иштейт.

Банкта көз карандысыз түзүмдүк бөлүм — кылмыштуу ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү чөйрөсүндө мыйзамдардын талаптарын ишке ашырууну камсыз кылуучу Комплаенс-контролдоо бөлүмү иштейт. Көрсөтүлгөн Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын талаптарын аткаруу максатында төмөнкү ички ченемдик документтер иштелип чыккан жана колдонулат:

- “КСБ коммерциялык банк” жабык акционердик коомунун кылмыштуу ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү жана санкциялык эрежелерди сактоо боюнча саясаты;
- Кылмыштуу ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү максатында ички көзөмөл эрежелери;
- “КСБ коммерциялык банк” жабык акционердик коомунун коррупцияга каршы аракеттенүү боюнча саясаты.

КИК/ККЛК системасынын алкагында Банк тарабынан ишке ашырылуучу чаралардын комплекси төмөнкүлөрдү камтыйт, бирок алар менен чектелбейт:

- кардарларды, ошондой эле бенефициардык ээлерди идентификациялоо жана верификациялоо (Банк кардарды жана бенефициардык ээсин идентификациялоосуз анонимдүү банктык эсепти жана көрсөтүүчүгө эсептерди ачпайт);
- кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга жана террористтик же экстремисттик ишти каржылоого байланыштуу кардарлардын тобокелдиктерин баалоо;
- шектүү операцияларды аныктоо жана талдоо, БУУнун Коопсуздук кеңешинин консолидацияланган санкциялык тизмесине, Кыргыз Республикасынын консолидацияланган санкциялык тизмесине, ошондой эле башка эл аралык санкциялык тизмелерге, анын ичинде Европа Бирлигинин (ЕС), АКШнын Финансы министрлигинин чет өлкөлүк активдерди контролдоо боюнча башкармалыгынын (OFAC), Улуу Британиянын Финансы министрлигинин (UK HMT), Канаданын жана башка ыйгарым укуктуу эл аралык органдардын тизмелерине киргизилген адамдардын катышуусу менен операцияларды бөгөттөө;
- Банкта кардарларды текшерүү жол-жоболору автоматташтырылган. Шектүү операцияларды аныктоо Банктын Автоматташтырылган банктык системасы (АБС)

аркылуу автоматтык режимде ишке ашырылат. Кардарларды текшерүү Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигине караштуу Финансылык чалгындоо мамлекеттик кызматынын (ФЧМК) порталын, ошондой эле башка ачык маалымат булактарын пайдалануу менен жүргүзүлөт.

Санкциялык жана башка тобокелдиктерди аныктоо LexisNexis Risk Solutions жана Refinitiv эл аралык ресурстарын колдонуу аркылуу ишке ашырылат. LexisNexis Risk Solutions платформасын пайдалануу Банкка төмөнкүдөй мүмкүндүк берет:

- санкциялык тизмелерге, анын ичинде БУУнун Коопсуздук Кеңешинин, OFAC, Европа бирлигинин (EU), Улуу Британиянын Казыналыгынын (HMT), Росфинмониторингдин тизмелерине, саясий маанилүү адамдардын (ИПДЛ жана НПДЛ) тизмелерине, ошондой эле расмий тизмелерге салыштырмалуу маалыматтын кыйла чоң көлөмүн камтыган кеңейтилген санкциялык базаларга шайкештик предметине кардарларды (жаңы да, учурдагы да), ошондой эле транзакцияларды (жумуш убактысынан тышкары күн сайын) туруктуу негизде скринингди автоматташтыруу жана жүзөгө ашыруу;
- санкциялык жактардын пайдасына же санкциялык жактардан төлөмдөрдү, ошондой эле санкцияланган аймактарга (анын ичинде калктуу конуштарга), банктарга жана алардын филиалдарына, офшордук юрисдикцияларга жана башка чектелген аймактарга байланыштуу операцияларды аныктоо;
- эл аралык транзакциялардын скринингин автоматташтыруу жана санкциялык товарлардын жана кош багыттагы товарлардын тизмесине киргизилген төлөм документтеринде көрсөтүлгөн товарларды аныктоо;
- адистештирилген LNRS кеңейтүүлөрдү колдонуу эсебинен жалган шайкештиктердин санын азайтуу;
- отчетторду түзүү жана сактоо, ошондой эле жалган иштетүүлөрдүн деңгээлин натыйжалуу башкаруу;
- “50% +” эрежесине ылайык адамдарды жана компанияларды аныктоого мүмкүндүк берген LNRS кеңейтүүлөрүн колдонуу (анын ичинде санкцияланган, бирок OFAC, EU, HMT жана башка жөнгө салуучулардын расмий тизмесине кирбеген жактардын туунду түзүмдөрү).

Банктын фронт-кеңсесинин ыйгарым укуктуу кызматкерлери тобокелдик деңгээлине жараша кардарларды талаптагыдай текшерүүнүн күчөтүлгөн же жөнөкөйлөтүлгөн чараларын колдонушат. Тобокелдиктин деңгээлдери (жогорку, орто, төмөн) кардардын укуктук статусун, ишинин негизги түрүн, географиялык абалын, акча агымынын түзүмүн жана көлөмүн, операциялардын мүнөзүн жана башка белгилүү маалыматтарды эске алуу менен, берилген маалыматтардын жана документтердин негизинде аныкталат. Тобокелдик жөнүндө маалымат кардардын анкетасында жазылат.

Тобокелдик деңгээли жогору болгон кардарларга карата төмөнкүдөй күчөтүлгөн чаралар колдонулат:

- ишенимдүү булактардан кошумча идентификациялык маалыматтарды жана документтерди чогултуу;
- кылмыштуу ишке мүмкүн болуучу катышы бардыгын баалоо үчүн кардар жана бенефициардык ээси жөнүндө кеңири маалыматты алуу;
- ишкердик мамилелердин максаты жана божомолдонгон мүнөзү жөнүндө, ошондой эле каражаттардын келип чыгуу булактары жөнүндө маалыматты суроо;

- каражаттардын келип чыгуу булактарын текшерүү (Банк документтерди кол тамгаларды жана мөөрлөрдү көчүрүүгө же ташууга мүмкүндүк берген форматта кабыл албайт);
- тобокелдикке багытталган ыкманын негизинде кардар жана бенефициардык ээси жөнүндө маалыматты үзгүлтүксүз жаңыртуу;
- жүргүзүлгөн операциялардын экономикалык маанисине байланыштуу кошумча түшүндүрмөлөрдү суроо;
- Банктын аткаруу органынан ишкердик мамилелерди түзүүгө же улантууга уруксат алуу;
- операциялардын күчөтүлгөн мониторинги (анын ичинде кол менен көзөмөлдөө), каражаттарды пайдаланууну талдоо жана шектүү белгилерди аныктоо;
- белгиленген чектердин негизинде автоматташтырылган системаларды колдонуу менен мониторинг жүргүзүү;
- тобокелдик деңгээли жогору болгон өлкөлөрдөн чыккан кардарларга карата күчөтүлгөн чараларды колдонуу.

Тобокелдик деңгээли төмөн болгон кардарлар үчүн жөнөкөйлөтүлгөн чаралар колдонулат:

- кызматташтык максаттары жөнүндө жалпы маалымат алуу;
- ишкердик мамилелер түзүлгөндөн кийин кардарды жана бенефициардык ээсин верификациялоону жүргүзүү;
- идентификациялык маалыматтарды жаңыртуунун кыскартылган мезгилдүүлүгү;
- белгиленген лимиттердин чегинде автоматташтырылган системаны колдонуу менен операцияларга мониторинг.

Тобокелдиктерди баалоодо Банк төмөнкү тобокелдиктер топторун эске алышат:

- кардарлардын тобокелдиктери: резидент эместер, накталай акча жүгүртүүсү жогору болгон компаниялар, менчиктин татаал түзүмдөрү, берүүчүдө акциялардын болушу;
- географиялык тобокелдиктер: КИК/ККЛК чаралары жетишсиз болгон өлкөлөр, санкциялар же эмбарго салынган өлкөлөр, коррупциянын деңгээли жогору болгон өлкөлөр;
- продукттарга жана тейлөө каналдарына байланыштуу тобокелдиктер: private banking, анонимдүү операциялар, белгисиз үчүнчү жактардан каражаттардын түшүүсү.

Жогорку тобокелдик деңгээлиндеги кардарлардын категорияларына кирет:

- банктар, казинолор, офшордук компаниялар жана банктар, дипломатиялык өкүлчүлүктөр, акча каражаттары которуу боюнча уюмдар, алмашуу пункттары, акча которуу системалары, чекти накталай берүү пункттары;
- операторлор жана виртуалдык валюта алмаштыргычтар;
- автоунааларды, кемелерди жана аба кемелерин сатуу боюнча дилерлер;
- кесипкөй кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоочулар (юристтер, бухгалтерлер, инвестициялык брокерлер);
- туристтик агенттиктер, баалуу кагаздар рыногундагы брокерлер жана дилерлер;
- зер буюмдарды, асыл таштарды жана баалуу металлдарды сатуучулар;
- импорттук-экспорттук компаниялар;
- накталай акча жүгүртүү басымдуулук кылган ишканалар (ресторандар, соода түйүндөрү, унаа токтотмо сервистери).

Кардарга төмөнкү белгилер болгондо тобокелдиктин жогорку деңгээли ыйгарылат:

- диний, кайрымдуулук же башка эл аралык коммерциялык эмес уюмдун статусу;
- юридикалык жана иш жүзүндөгү даректердин дал келбестиги;
- бенефициарлардын же ишенимдүү башкаруучулардын арасында саясий маанилүү адамдын ((PER)) болушу;
- менчиктин бөтөнчө же өтө татаал түзүмү;
- шектүү операциялардын болушу;
- Финансылык чалгындоо мамлекеттик кызматынын туруктуу мониторинг жүргүзүүгө суроо-талабы;
- бир же бир нече жеке адамдардан юридикалык жактын дарегине ар күндүк которуулар (чекене соода жана коомдук тамактануу ишканаларын кошпогондо).

Тобокелдиктин жогорку деңгээли эсептерди ачуунун же операцияларды жүргүзүүнүн төмөнкү учурларында белгиленет:

- аралыктан идентификациялоо;
- эсепти ишеним кат боюнча ачуу;
- кардар үчүн мүнөздүү болбогон, анын ичинде интернет-банкингди жана электрондук акча каражаттарын пайдалануу менен операцияларды жүргүзүү.

Бардык башка учурларда Банк бекитилген Шектүү операциялардын тизмесин жетекчиликке алат.

Банк эгерде алар өз алдынча юридикалык жак болуп саналбаса, катталган өлкөдө туруктуу башкаруу органы болбогон резидент эмес-банктер менен, офшордук аймактарда катталган банктер менен, ошондой эле алардын аффилирленген же туунду түзүмдөрү менен корреспонденттик мамилелерди түзбөйт. Мындан тышкары Банк жеңилдетилген салык режими бар юрисдикцияларда катталган жана (же) жөнгө салуучу органдарга маалыматты ачыкка чыгарбаган уюмдар менен кызматташпайт.

Банк абройлук, укуктук жана финансылык тобокелдиктерди азайтуу үчүн бардык зарыл чараларды көрүү менен, АА/ТКА жаатында улуттук мыйзамдардын талаптарын, көзөмөлдөө органдарынын ченемдик талаптарын жана эл аралык стандарттарды так сактайт.

Урматтоо менен,
Башкарманын төрагасы

Червонова К.В.